BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2017 | ČÍSLO 5

POTENCIÁL KRYPTOMIEN

Platby v elektronickom systéme, kreditné karty, internetové bankovníctvo sú bežnou súčasťou nášho života. Používame ich denne s tým, že nám uľahčia a urýchlia finančné transakcie. Dá sa však zájsť ešte ďalej ? Vieme si predstaviť svet bez papierových bankoviek a mincí ? Odpoveďou môžu byť práve virtuálne meny, ktoré sa v súčasnosti stávajú čoraz populárnejšie. Ako vlastne fungujú, aké majú výhody a nevýhody? V tejto téme sa bližšie pozrieme na najpoužívanejšiu kryptomenu Bitcoin a platformu z ktorej vychádza - blockchain.

V tomto čísle:

Nezamestnanosť v EU pomaly pokračuje v poklese

Cena ropy sa drží na úrovni okolo 55 dolárov za barel, počet otvorených vrtov rastie

Briti vyprodukovali minulý rok o 8,5 % medziročne viac automobilov, väčšina putuje na export

Spomedzi potravinových komodít vykazuje najvyšší rast ceny cukor

Inflácia vďaka energiám prudko rastie, jadrová si drží stabilnú úroveň

Ekonomický sentiment na Slovensku vykázal mierny rast čo odráža pozitívne hodnotenie sektoru služieb a priemyslu

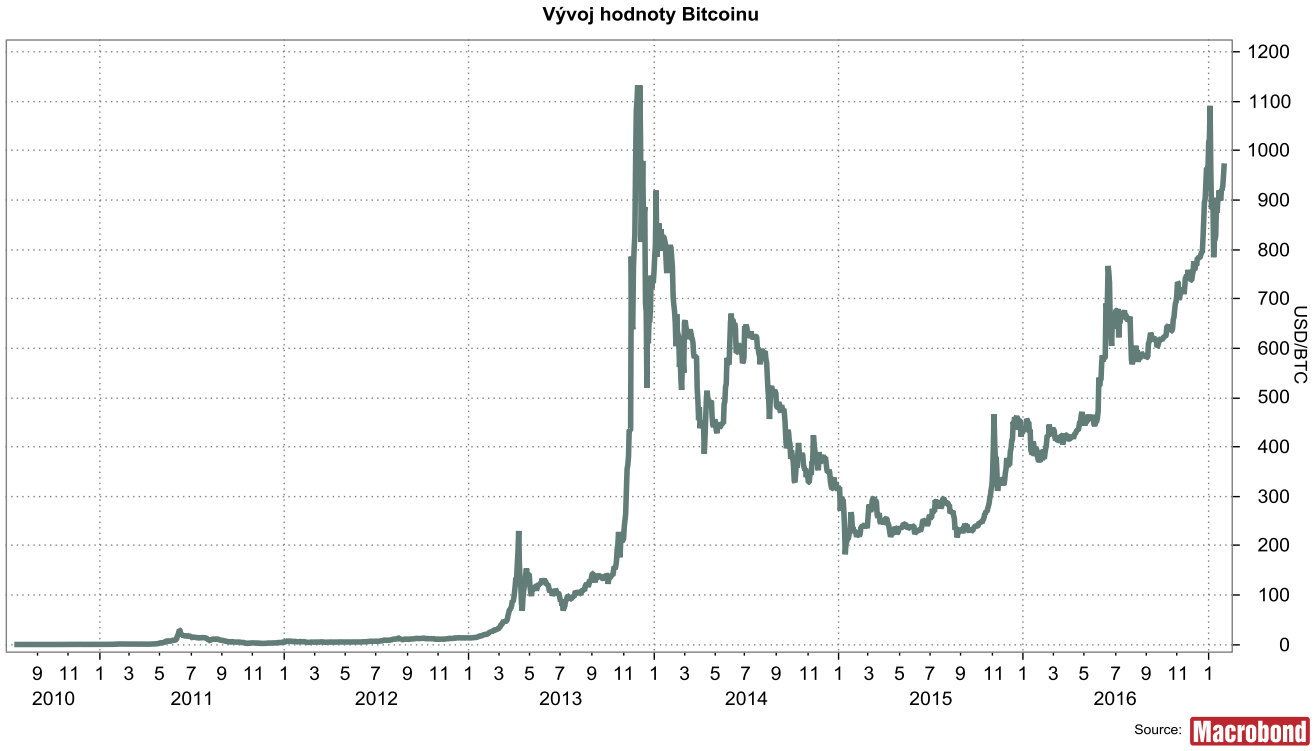
Kryptomena je technológia fungujúca vo virtuálnom svete. Najviac rozvinutým a najbezpečnejším kryptosystémom je práve Bitcoin. Ďalších zhruba 200 kryptosystémov sa od Bitcoinu líšia iba v detailoch. Bitcoin je decentralizované platidlo, funguje totiž ako samostatná sieť tzv. Peer to Peer, kde majú všetky počítače rovnaké postavenie. Transakcie sa vykonávajú priamou komunikáciou, ktorá nevyžaduje žiaden centrálny server, ale potrebuje výpočtovú silu jednotlivých užívateľov. K januáru 2017 je užívateľov viac ako 11,6 milióna. Bitcoin nie je krytý žiadnym zlatom ani iným drahým kovom. Ide o tzv. deflačnú menu, to znamená, že je vopred známy objem Bitcoinov, ktorý existuje. Je ich 21 miliónov s tým, že nie všetky sú momentálne v obehu. Aktuálne je ich „vyťažených“ viac ako 16 mil. (takmer 77% z celkového množstva) čo keď si prenásobíme aktuálnym kurzom 1 BTC= 916 USD tak zistíme, že hodnota Bitcoinov v obehu je 14,8 mld. USD. V porovnaní so všetkými dolármi v obehu (menový agregát M2 -13,2 bilióna dolárov), je to iba jedna desatina percenta. A to sú iba doláre. Z toho nám vyplýva, že Bitcoin nevie nahradiť všetky meny na svete. Je ho málo na to, aby pokryl celý majetok svete. Vie sa síce deliť na menšie časti, avšak tým by hodnota jedného Bitcoinu veľmi vzrástla. Vážnejším problémom by však bola jeho neregulovateľnosť, stratila by sa kontrola nad financiami vo svete. Bitcoiny vznikajú s každým novým blokom. Blok je vlastne súbor všetkých transakcií, ktoré prebehli a ktoré sú chronologicky zoradené a uložené. Približne každých 10 minút je vytvorený nový blok a s ním aj nové Bitcoiny. Keď sa dosiahne určitý počet blokov (210 000) približne raz za 4 roky, tak objem novovyťažených Bitcoinov sa zníži o polovicu. Teda v roku 2009 kedy autor Bitcoinu s pseudonymom Satoshi Nakamoto (dodnes neznáma identita) uviedol menu do obehu bolo „vyťažených“ 50% z celkového objemu. O štyri roky nato začala druhá éra s počtom Bitcoinov = 25% zo zvyšného nevyťaženého objemu. V obehu tak bolo za prvé dve éry 75% všetkých Bitcoinov. Takýmto algoritmom môžeme vypočítať, že okolo roku 2040 sa dosiahne maximálna hodnota vyťaženia Bitcoinov, ktorá sa blíži k spomenutým 21 miliónov. Nikdy sa však nedosiahne lebo je to nekončiaci proces delenia. Stále kom-

Tvorba nových Bitcoinov po blokoch

Block	Reward Era	BTC/block	Start BTC	BTC Added	End BTC	BTC Increase	End BTC % of Limit
0	1	50.00000000	0.00000000	10500000.00000000	10500000.00000000*	infinite	50.00000006%
210000	2	25.00000000	10500000.00000000	5250000.00000000	15750000.00000000	50.00000000%	75.00000008%
420000	3	12.50000000	15750000.00000000	2625000.00000000	18375000.00000000	16.66666667%	87.50000010%
630000	4	6.25000000	18375000.00000000	1312500.00000000	19687500.00000000	7.14285714%	93.75000010%
840000	5	3.12500000	19687500.00000000	656250.00000000	20343750.00000000	3.33333333%	96.87500011%
1050000	6	1.56250000	20343750.00000000	328125.00000000	20671875.00000000	1.61290323%	98.43750011%
1260000	7	0.78125000	20671875.00000000	164062.50000000	20835937.50000000	0.79365079%	99.21875011%
1470000	8	0.39062500	20835937.50000000	82031.25000000	20917968.75000000	0.39370079%	99.60937511%
1680000	9	0.19531250	20917968.75000000	41015.62500000	20958984.37500000	0.19607843%	99.80468761%

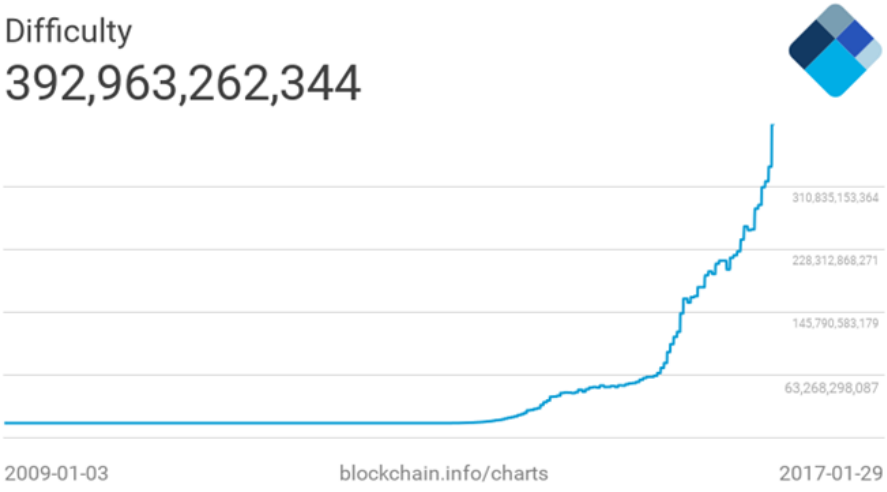
plikovanejší a zložitejší vzorec, podobne ako je to s ťažbou zlata. Jeho ťažba sa tiež časom stáva náročnejšia. Takýmto asymptotickým ohraničením je teda zaručené, že žiadna inflácia tejto meny nemôže nastať. Hodnota Bitcoinu je teda určená obmedzenou ponukou a dopytom.

Pozrime sa teda na vývoj hodnoty Bitcoinu a pokúsime sa objasniť jeho volatilitu. Kurz Bitcoinu na začiatku jeho existencie bol 1BTC = 0,01USD. Prvý väčší nárast hodnoty bol koncom marca roku 2013 kedy vypukla cyperská banková kríza. Tým, že banky zdanili vklady nad 100 000 eur a spravili v bankovníctve precedens si u ľudí získali nedôveru, a tak obyvatelia Cypru si za svoje peniaze kúpili Bitcoiny, ktoré nemajú kontrolu žiadnej centrálnej banke. Následne najväčšia Bitcoin burza MtGox zaznamenala niekoľko hackerských útokov, a tak prepla do offline režimu čo obmedzilo používanie Bitcoinov. To u ľudí vyvolalo obavy. Rovnako aj to, že webstránka Instawallet, ktorá vytvárala digitálne peňaženky (nutnosť keď si chceš kúpiť Bitcoiny), nezvládla nápor hackerov, ktorým sa podarilo ukradnúť 9 mil. USD. Ďalší boom nastal v novembri 2013. Virtuálne meny sa prostredníctvom médii dostali do povedomia ľudí, vtedajší guvernér amerického FED-u vyhlásil, že virtuálne meny sú skvelá inovácia a USA neplánuje zvýšiť ich ochranu. Takéto a podobné hlášky teda spôsobili veľký dopyt po tejto mene. Veľmi dôležitou krajinou pre Bitcoin bola v tomto období Čína. Ľudia začali do Bitcoinu investovať ako do aktív. Za opätovným poklesom na začiatku roku 2014 bola opäť Čína. Konkrétne vyhlásenie Ľudovej banky, že Bitcoin nebude klasifikovať ako menu, a teda banky a finančné inštitúcie Bitcoin nemôžu používať. Objem transakcií klesol o 80% a tým sa znížila aj hodnota Bitcoinu. Vidíme teda ako sa vie rýchlo zmeniť situácia, keď vláda začne ovplyvňovať dianie na finančnom trhu. Ďalší veľký nárast prebehol v roku 2016. Príčinou sú krajiny Čína, India a Venezuela. Čínsky juan oslabil v roku 2016 o 7%. Aby sa tento trend zastavil, čínska vláda nariadila obmedzenie odlivu domácej meny do zahraničia. Obyvatelia Číny tak aspoň takýmto spôsobom chcú zafixovať svoj majetok a nakupujú Bitcoiny. Treba poznamenať, že čínsky trh je pre Bitcoin veľmi dôležitý. Až 90% všetkých transakcií s touto virtuálnou menou prebieha v Číne. Narastajúci dopyt po virtuálnej mene v Indii je opodstatnený opatrením v dôsledku falošných bankoviek, ktorý zneplatnil bankovky vyšších hodnôt. Vo Venezuele stojí za veľkým dopytom obrovská inflácia, ktorá v roku 2016 dosiahla 800%. Virtuálna mena sa tak pre Venezuelčanov stáva akýmsi útočiskom a stabilnejším prístavom ako ich domáca mena. Do určitej miery stojí za väčším počtomi transakcií vo Venezuele obchod s nelegálnym tovarom. Ako sa bude vyvíjať hodnota Bitcoinu je otázne. Najviac ovplyvňujú volatilitu vládne rozhodnutia, ktoré môžu používanie tejto meny obmedziť, čím by znížili dopyt po nej. Investovať teda do tejto meny je riskantné, nakoľko stanovisko viacerých vlád je momentálne viac menej neutrálne a nevieme poriadne predikovať vývoj jej kurzu. Napríklad Národná banka Slovenska uvádza, že Bitcoin nemá legálne atribúty meny, a preto nespadá pod národnú kontrolu. V Nemecku je Bitcoin finančný nástroj, ktorý spadá do kategórie účtovných jednotiek. Zaujímavosťou je že medzi významné krajiny, ktoré Bitcoin oficiálne zakázali patrí Čína, India, Rusko. Sú to krajiny, kde vlastne prebieha najviac transakcií s Bitcoinom, ako už bolo písané, až 90% všetkých transakcií prebieha práve v Číne. Zakázané sú totiž transakcie v bankách a finančných inštitúciách. Bežní obyvatelia s Bitcoinom môžu obchodovať avšak na vlastné riziko. V prípade Číny je to jediný spôsob ako zvýšiť svoj kapitál v dolároch. Nakoľko čínska vláda obmedzuje uvoľňovanie domácej meny do zahraničia. Ale keďže platforma blockchain, z ktorej Bitcoin vychádza nie je regulovaná žiadnym útvarom, tak umožňuje, aby si ľudia kupovali Bitcoiny bez toho, aby ich niekto kontroloval.

Pozrime sa na reálne využitie Bitcoinu. Ako ho viem získať ? Viem si ho zameniť v špecializovanej online zmenárni, viem si ho kúpiť v automate (2 v Bratislave, 1 v Košiciach), alebo využiť výpočtovú silu svojho počítača, ktorý tým, že bude riešiť zadaný algoritmus si „vyťaží“ určitú časť Bitcoinu. Avšak pokiaľ sa nechcete stať profesionálnym „minerom“ s výkonnejším príslušenstvom, tak sa vám toto „ťaženie“ neoplatí. Priemerný notebook alebo počítač by musel byť zapnutý celý deň i noc a spotreboval by viac energie ako je reálne schopný zarobiť. Pozreli sme teda na najvýkonnejšie hardvéry na trhu, ktoré sú určené presne na ťaženie Bitcoinov. Ich cena sa pohybuje okolo 3000 USD a majú výkon porovnateľný s dvomi miešačkami. S takýmto hardvérom by sme vo februári tohto roka zarobili približne 2000 USD avšak koncom tohto roka už len 973 USD (podľa online kalkulačky). Je to spôsobené tým, že sa algoritmus riešenia sťažuje, ale aj tým, že pribúda viac užívateľov.

Ďalšie spôsoby ako ho viem získať sú hranie hier, navštevovanie určitých webstránok, písanie o Bitcoine, všetko sú to však veľmi malé zárobky. Časom sa vyšpecializovali aj odborné profesie ako vývojár blockchainu či online obchodník s touto menou. Kde si Bitcoin uchovávam? Najjednoduchšie je si zriadiť online peňaženku, do ktorej keď sa prihlásim vidím jej stav a pohyby transakcií. Oveľa bezpečnejšou formou je však tzv. trezor. Je to hardvér o veľkosti menšej počítačovej myšky, ktorý si dá jednoducho pripojiť k počítaču a realizovať transakcie. Kde s ním viem nakupovať ? Medzi najznámejšie spoločnosti, ktoré uznali Bitcoin ako platidlo je Microsoft, Dell, Overstock (nábytok, elektronika), Newegg (počítačové príslušenstvo). Existuje aj webstránka, kde sa platí iba Bitcoinmi, kde sa okrem počítačového príslušenstva a video hier dajú kúpiť domáce spotrebiče, kancelárske potreby, ale aj športové oblečenie či kozmetika. Aké sú poplatky ? Poplatok za transakciu je dobrovoľný. Avšak keď sa zaplatí, je to podnet k tomu, aby „miner“ uskutočnil prostredníctvom svojho počítača transakciu (rozšifroval tzv. hash kde sú zakódované informácie o odosielateľovi, prijímateľovi a sume). „Miner“ sa totiž môže rozhodnúť, ktoré transakcie vloží do svojho súboru na ťaženie. Samozrejme, že si vyberie také, kde je ten poplatok (teda aj odmena preňho) najvyšší. Na to akú vhodnú sumu použiť na prevedenie slúži internetová stránka, kde treba sko-

pírovať číslo transakcie a ona podľa počtu bajtov, ktoré transakcie zaberie, vypočíta „ideálny“ poplatok. Pre lepšiu predstavu je najmenší poplatok 0,09USD. Mediánová hodnota (tá, ktorá sa vyskytuje najčastejšie) poplatku je 0,18 USD. Takýto nízky poplatok as oplatí najmä pri zahraničných platbách, kde si banky účtujú poplatok za zahraničné platby, ale aj skrytý poplatok spôsobený podhodnoteným kurzom. Ďalší poplatok súvisí so samotným ťažením. Viacerí „mineri“ sa vedia spojiť a ako keby „ťažiť“ na rovnakom mieste. Spoja výpočtovú silu svojich počítačov, čím rýchlejšie vyriešia daný algoritmus avšak odmenu si budú musieť rozdeliť.

Vynára sa otázka načo všetko je toto dobré. Treba pripomenúť, že pôvodným cieľom bolo urýchlenie transakcií cez internet a obídenie tretej strany, v tomto prípade banky, aby sa znížilo riziko falšovania alebo podvodov. Či sa Bitcoin stane bežným uznávaným platidlom na celom svete je podľa ekonómov skeptické. Avšak oveľa reálnejšie je zavedenie digitálnych peňazí, teda zrušenie bankoviek a mincí. Všetky peniaze by boli na účtoch ale centrálne banky by mali nad nimi kontrolu a vedeli by o každom pohybe. Čo by sa však v súvislosti s Bitcoinom mohlo zrealizovať je širšie využitie technológie tzv. blockchain, ktorú Bitcoin používa. Je totiž anonymná, bezpečná a vie uchovávať veľké množstvo údajov. A práve tieto výhody ju predurčujú k tomu, aby sa začala využívať vo viacerých verejných či súkromných sektoroch. V druhej časti témy sa teda zameriame na využiteľnosť kryptosystémov v praxi.

Technológiu blockchain si môžeme predstaviť ako veľkú účtovnú knihu. Sú tu obsiahnuté všetky transakcie vytvárajúce bloky, ktoré na seba nadväzujú a vytvárajú tak nekončiacu reťaz (chain). Je to spôsobené tým, že každý nasledujúci blok obsahuje informácie o kóde, ktorý slúžil na zašifrovanie ukončenia predchádzajúceho bloku. To zabezpečuje chronológiu v bloku ako aj odolnosť voči modifikácii. Raz zaznamenané údaje sa už nedajú zmeniť. Práve táto vlastnosť je priaznivá pre oblasť finančníctva, kde by nemohli nastať žiadne podvody či úniky peňazí iným osobám ako bolo uvedené pri transakcii. Reálne sa diskutuje o tom či by táto technológia mohla nahradiť spoločnosť SWIFT. Spoločnosť, ktorá už vyše 40 rokov prevádzkuje celosvetovú sieť, pomocou ktorej dochádza k výmene správ o finančných transakciách medzi bankami a ďalšími finančnými inštitúciami, ktorých je v súčasnosti viac ako 8000. Pravdepodobnejšie však je, že spoločnosť SWIFT prejde akýmsi upgradom, kde sa využije nová technológia. Použitím technológie blockchain by sa mohol vylepšiť aj verejný sektor. Na Slovensku sa napríklad riešili kauzy s verejným obstarávaním. Kúpili sa drahšie CT prístroje ako boli treba. Cesty sa stavali u drahšej firmy, napriek tomu, že sa mohli stavať v porovnateľnej kvalite za lacnejšie. V prípade použitia blockchain technológie by napríklad každá firma v tendri vystupovala anonymne, čím by sa zachovala objektivita a víťaza by mohol určiť zautomatizovaný program. Tak by sa predišlo korupcii a zvýhodňovaniu určitej skupiny ľudí. Ďalšou oblasťou sú notárske zápisy. V prípade úmrtia osoby by sa automaticky zrealizoval prevod vlastníctva majetku, za predpokladu, že sú splnené podmienky závetu. Bez zbytočných „papierovačiek“ by sa osobám, ktoré nespĺňajú určite zmluvné vzťahy, strhli peniaze z účtu a tak boli automaticky sankciovaní. Registre sú ďalšou veľkou databázou, ktorá by sa dala zefektívniť pomocou tejto technológie. Problémom je, že jednotlivé registre nie sú poprepájané. Prípadné vyžiadanie nejakých dokumentácií medzi nimi teda spôsobuje zbytočnú administratívnu zaťaž a predlžuje čas ich realizácie. Ak by však existoval systém kde by boli všetky registre poprepájané, ich využiteľnosť by sa stala viac transparentnejšia. Príklad z praxe: osoba uchádzajúca sa o miesto v armáde potrebuje čistý výpis z registra trestov, vodičské oprávnenie, ale aj dobrý zdravotný stav. Postup pri výbere kandidátov by sa zjednodušil ak by existoval systém, ktorý by z registrov (konkrétne register trestov, databáza vydaných vodičských preukazov, databáza zdravotných záznamov) vybral požadujúce informácie, a tak by urýchlil celý proces. Pri zdravotníctve ešte zostaneme. Predstavme si, že každý pacient by mal svoj šifrovaný záznam, tzv. biometrický identifikátor, kde by boli obsiahnuté všetky údaje o jeho stave. Akú má krvnú skupinu, aké má alergie, aké mal alebo má ochorenia, ako je liečený. Ak by sa dostal do situácie, že by k nemu bola privolaná rýchla zdravotná služba, tak tá by okamžite mala prístup k daným informáciám a mohla by urýchlene poskytnúť adekvátnu pomoc. Často skloňovaným slovným spojením sú aj smart kontrakty. Sú to inteligentné kontrakty pretože umožňujú peniazom dať nové vlastnosti, resp. prideliť im účel ich minutia. Napríklad zamestnávateľ vyčlení finančné prostriedky jeho zamestnancom na vzdelanie, na dopravu, na zdravotnú starostlivosť alebo na potraviny či lieky a má istotu, že ten zamestnanec to minie iba na spomenuté položky.

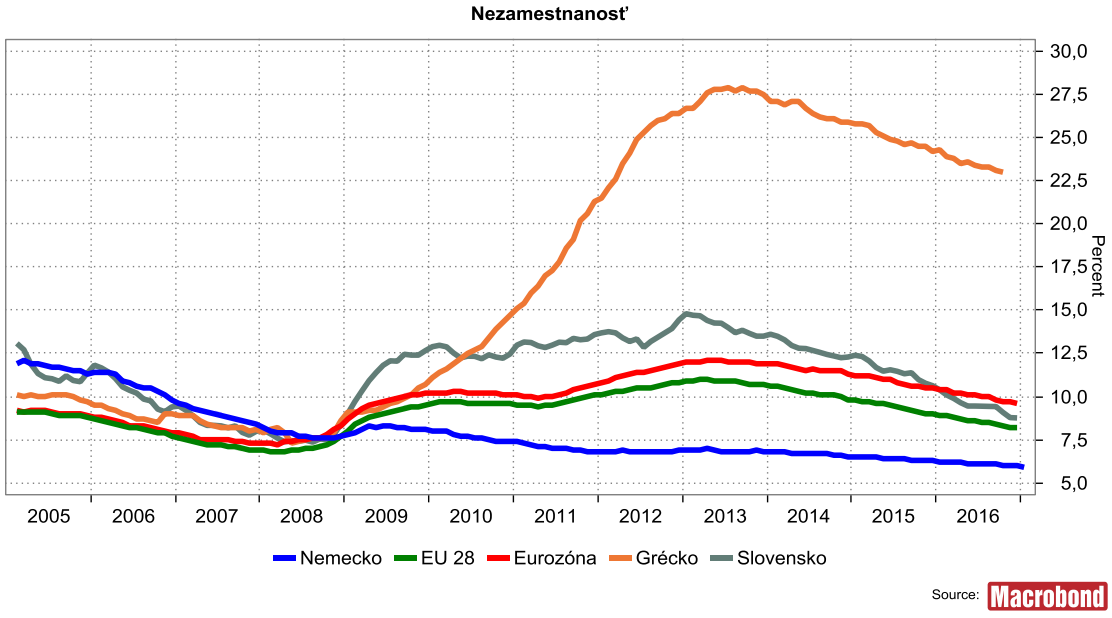
Budúcnosť s kryptotechnológiami sa javí ako efektívna, transparentná a rýchla. Systém, ktorý by spracovával všetky údaje musí byť dobre prepracovaný. V dnešnom digitálnom svete je však takáto vízia vysokej automatizácie úplne reálna. Bitcoin síce ako jednotná mena nemá veľké šance, ale technológia, ktorú využíva má dobrý potenciál na to, aby nahradila súčasné systémy. Bitcoin ako mena je veľmi nejasný pojem nakoľko sa vyskytujú rôzne špekulácie i o jeho zakladate-

Charakteristika peňazí	Vzácne kovy	Fiat peniaze	Bitcoin
Nahraditeľnosť	vysoká	vysoká	vysoká
Ochrana	fyzická	inštitucionálna	kryptografická
Evidencia	manuálna	manuálna	automatická
Falšovanie	nemožné	možné	nemožné
Vzácnosť	umiernená	svojvoľná	fixná
Rýchlosť transakcií	pomalá	rýchla	rýchla
Centralizácia	vysoká	vysoká	nízka

ľovi. Čo z toho má a aká veľká je jeho moc ovplyvnenia vývoja Bitcoinu. Ako sme už spomenuli, medzi hlavné krajiny, ktoré držia Bitcoin sú India, Čína, Venezuela, Rusko. Krajiny nie veľmi rozvinuté, ktoré svoje investície do Bitcoinu realizujú kvôli nepriaznivým ekonomickým problémom v danej krajine. Záujem z väčších ekonomík zatiaľ nie je. Najväčším problémom totižto je jeho neregulácia a decentralizácia. Neexistovalo by žiadne riadenie menovej politiky, žiadna kontrola. Nemali by sme prehľad o toku financií, nakoľko virtuálna mena nie je riadená žiadnym centrom. Na jeho vývoj tiež vplýva nejednotnosť názorov z národných vlád. Ktorákoľvek z nich sa môže rozhodnúť, že používanie Bitcoinu zakáže, a tým výrazne ovplyvní jeho hodnotu. Budúcnosť Bitcoinu je skôr vo forme investičného nástroja. Naopak Bitcoin môže byť výzvou v rozvoji digitálnej meny. Za prínos Bitcoinu sa dá rozhodne považovať technológia blockchain. Už teraz má využitie vo viacerých spoločnostiach využívajúce veľké databázy ako napríklad NASDAQ (využitie v digitálnych aktívach), FACTOM (overiteľné dáta), ETHEREUM (smart kontrakty). Či sa však táto technológia presadí natoľko, že nebudeme potrebovať banky, rôzne úrady a inštitúcie je otázne. Na jednej strane by sa znížila byrokracia a zbytočná administratíva, ktoré sú hlavnými problémami súčasných podnikateľov. Na strane druhej by bol problém s ľuďmi, ktorí pracujú v tých bankách a úradoch. Pravdepodobne by totižto zostali bez práce. Každopádne téma virtuálnych mien je veľmi zaujímavá a jej vývoj sa oplatí sledovať. (sd)

Nezamestnanosť sa v decembri opäť znížila

Nezamestnanosť v Eurozóne aj v EU28 v decembri opäť klesla. V Eurozóne sa dostala na úroveň 9,6 %, čo predstavuje medzimesačný pokles o 0,1 % a medziročný pokles o 0,9 %. Nezamestnanosť v EU 28 je na nižšej úrovni než v Eurozóne, konkrétne dosahuje 8,2 %. Daná hodnota zaznamenaná v decembri odráža medziročný pokles o 0,8 %, medzimesačne sa nezamestnanosť nezmenila. V porovnaní daných medziročných a medzimesačných zmien sa nezamestnanosť v Eurozóne a v EU28 v decembri vyvíjala veľmi podobne. Podľa počtu nezamestnaných ľudí, v EU28 ich v decembri bolo 20,1 mil a v Eurozóne 15,6 mil. V EU28 nižšiu nezamestnanosť ťahajú hlavne štáty ako je Česká republika (3,5 %), Veľká Británia (posledný údaj za október – 4,8 %). Na druhej strane najvyššiu nezamestnanosť v decembri malo Grécko (posledný údaj za október – 23 %) a Španielsko (18,4 %). Keďže v Grécku sa nezamestnanosť postupne znižuje, tak v decembri už bude na nižšej úrovni ako 23 %. Väčšina štátov Európskej únie medziročne znížila nezamestnanosť. Najvyššie zníženie nezamestnanosti medziročne dosiahlo Chorvátsko, až o 3,6 %, nasleduje Španielsko (zníženie o 2,3 %) a Portugalsko (zníženie o 2 %). Zvýšenie nezamestnanosti bolo len v troch štátoch a najvýraznejšie sa rast nezamestnanosti prejavil na Cypre, o 1,2 %. Ďalej je to Taliansko (rast o 0,4 %) a Dánsko (rast o 0,1 %). Najnižšia nezamestnanosť od roku 2000 bola v Eurozóne (6,8 %) a v EU28 (7,3 %) v roku 2008. Pri jej momentálnej úrovni je ešte stále priestor na zníženie, čo sa bude ale dosahovať stále ťažšie a pri minimálnych zníženiach. (mm)

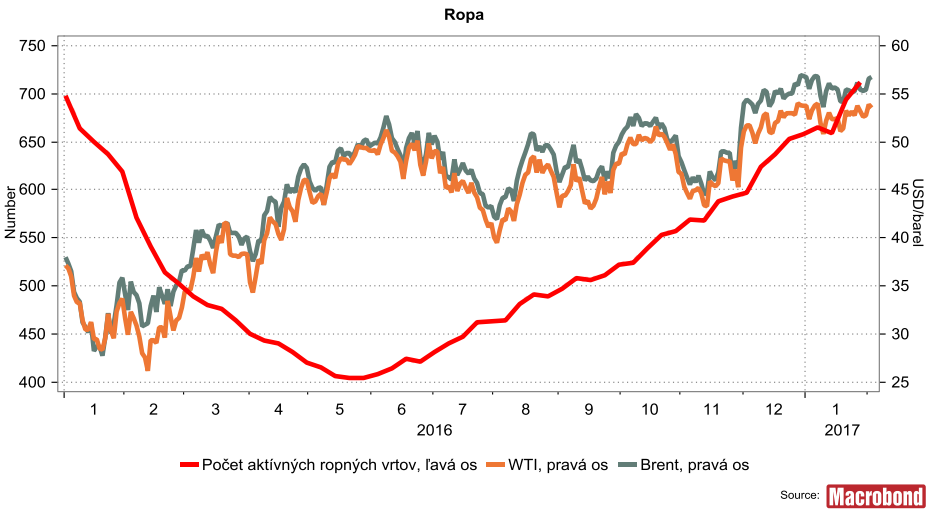

Turizmus v EU v roku 2016 v pozitívnych číslach

Turizmu v Európskej únii sa posledný rok darilo. Pri tom už od roku 2009 dochádza k neustálemu rastu počtu prenocovaní a nárastu turizmu. V roku 2016 počet prenocovaní v ubytovacích zariadeniach bolo 2, 84 miliárd. V roku 2015 to bolo 2,76 mil iárd., čo znamená medziročný rast o 2,0 % a v absolútnom vyjadrení je to rast o 76 mil. Celkové číslo prenocovaní 2 842 mil. tvoria rezidenti EU (1 530 mil.) a nerezidenti (1 312 mil.). K najatraktívnejším destináciám v EÚ patrí na prvom mieste Španielsko, v ktorom v roku 2016 bolo až 454,3 mil. prenocovaní. Na druhom mieste sú s rovnakým počtom 394,6 mil. Taliansko a Francúzsko. Čo sa týka najvyššieho medziročného nárastu prenocovaní v ubytovacích zariadeniach, dosiahli to štáty Bulharsko (17,9 %) a Slovensko (16,0 %). V roku 2016 bol v niektorých štátov zaznamenaný aj pokles turizmu. Je to hlavne vo Francúzsku s medziročným poklesom o 4,6 % a vo Veľkej Británii s medziročným poklesom o 4,5 %. Aj napriek výraznému zníženiu počtu prenocovaní v dvoch veľkých štátoch, Európska únia dosiahla rast turizmu . Pre porovnanie, na Slovensku v roku 2016 bolo 14,1 mil. prenocovaní a v Českej republike až 49,7 mil. prenocovaní. Na druhej strane Slovensko dosiahlo vyšší medziročný rast – 16 %, zatiaľ čo v Česku bol medziročný rast len 5,6 %. (mm)

Ropa mierne rastie, aktuálne na 55 dolárov/barel

Ropa si už dva mesiace udržuje určitú hodnotu okolo 55 dolárov za barel. Túto cenu dosahuje už od začiatku decembra, čo môžeme pripísať dohode členských štátov OPEC-u o znížení ťažby ropy s následnou dohodou s nečlenskými krajinami. Výnimku dostali Nigéria a Líbya, ktoré danú dohodu nemusia dodržiavať. Plán OPEC-u o zvýšení a stabilizovaní cien ropy mierne narúšajú veľké nevyťažené rezervy v USA. Práve kvôli americkým rezervám a vyťaženej rope musí OPEC znižovať ropu opatrne. Veľké zníženie ťažby a následné zvýšenie ceny by mohlo spôsobiť výraznejšie navýšenie ťažby v USA. Hlavne kvôli tomu, že by ich prilákali vysoké ceny. To by vyvolávalo tlak na zníženie týchto cien, čo samozrejme OPEC nechce. V prípade nižších nevyťažených rezerv ropy v USA by znamenalo, že momentálne znižovanie zo strany OPEC-u by cenu ropy zvýšilo na vyššiu úroveň než 55 USD za barel. Za posledné dni ropa klesla hlavne kvôli vyhláseniu USA o nových 15 ropných vrtoch. Počet ropných vrtov v USA rastie kontinuálne už vyše pol roka, od júna 2016. Momentálne sa celkový počet ropných vrtov dostal na úroveň 712. Ropa Brent je aktuálne na hodnote 55,42 USD/barel a WTI na hodnote 52,76 USD/barel. Dohoda pri tom stanovovala obmedzenie ťažby o 1,2 mil. barelov/deň, čo by predstavovalo celkovú produkciu 32,5 mil. barelov/denne spolu. (mm)

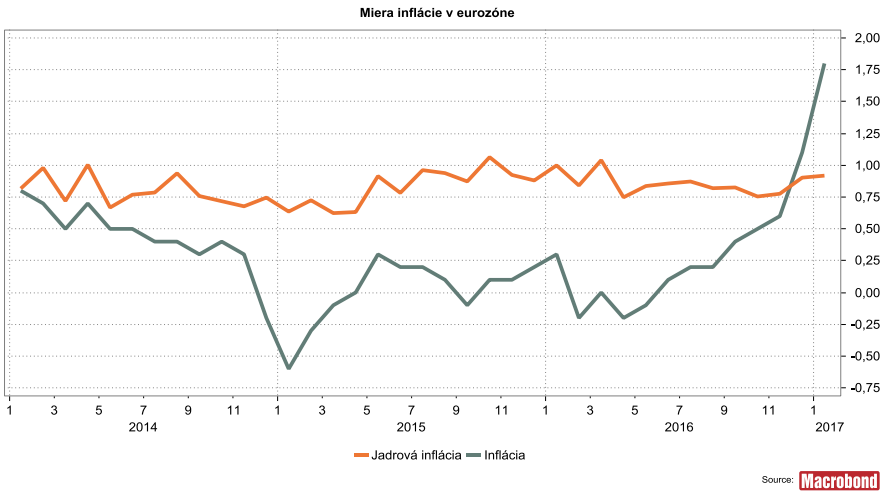
Britský automobilový priemysel ohrozuje Brexit

Spojené kráľovstvo je po Nemecku a Španielsku tretím najväčším výrobcom automobilov v EÚ. V roku 2016 sa tu vyprodukovalo 1,72 mil. osobných automobilov pričom oproti predchádzajúcim rokom ich produkcia zaznamenáva slušný nárast. Oproti roku 2015 sa produkcia zvýšila o 8,5% (o 135 tisíc vozidiel). Vzhľadom na históriu tohto sektora v Británii sa výroba dokonca približuje k rekordu 1,9 milióna vozidiel, ktorý bol dosiahnutý v roku 1972. Silný rast automobiliek bol plodom vysokých investícií v tomto sektore. V roku 2015 boli vo výške až 2,5 miliárd libier. Zvýšenú náladu investovať pritiahol najmä silný zahraničný dopyt. Až 78,8% automobilov bolo v roku 2016 exportovaných do zahraničia, zatiaľ čo domáci dopyt tvorilo len zvyšných 11,2%. Zo spomínaného medziročného rastu o 135 tisíc jednotiek tvoril domáci dopyt len necelých 9 tisíc zatiaľ čo zvyšných 126 tisíc tvorilo export. Až 56% exportu pritom ide do EÚ (2. miesto = USA (14,5%), 3. miesto = Čína (6,5%)). Britské referendum o zotrvaní v EÚ teda automobilovému priemyslu zasadilo značný škrt cez rozpočet. Automobilový sektor je závislí od spolupráce s EÚ, ktorá nepredstavuje len jej najväčšie odbytisko produkcie ale aj subdodávateľa súčiastok (väčšina materiálu pre automobilový priemysel je importovaná práve z krajín EÚ). Vystúpenie z jednotného trhu (v prípade nedosiahnutia dohody s EÚ) by totiž znamenalo opätovné uvalenie cieľ podľa pravidiel WTO, ktoré na komponenty predstavujú zhruba 2,5-4,5% z ceny a na kompletné vozidlá až 10%. Investície britských automobiliek sa v roku 2016 prepadli zo spomínaných 2,5 mld. libier na 1,6 mld., pričom v prípade nejasností o budúcnosti obchodných podmienok budú s ďalšími investíciami zaobchádzať čoraz opatrnejšie. (rb)

	2016	2015	medziročná zmena v %
Výroba	1 722 698	1 587 677	8,5%
Domáca spotreba	368 482	359 796	2,4%
Export	1 354 216	1 227 881	10,3%
Producent			
Jaguar Land Rover	544 401	489 923	11,1%
Nissan	507 444	476 589	6,5%
MINI	210 973	201 207	4,9%
Toyota	180 425	190 161	-5,1%
Iné	279 455	229 797	21,6%

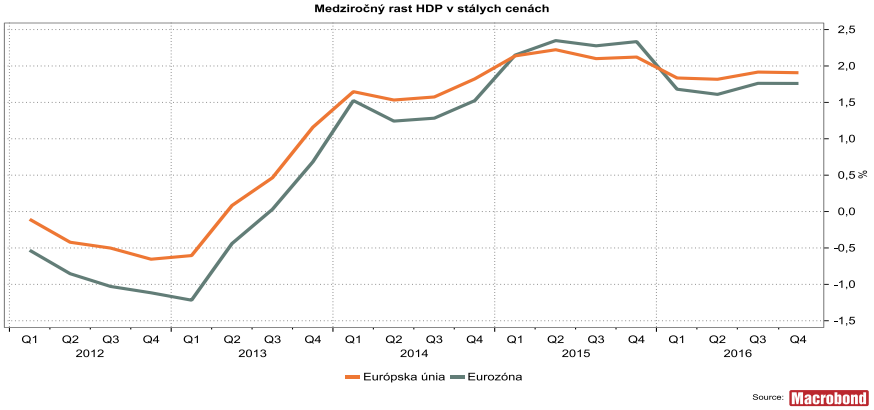
Inflácia v eurozóne s ďalším prudkým rastom

Miera inflácie v eurozóne dosiahla v januári 2017 až 1,8%. Takéto vysoké tempo rastu cien bolo v eurozóne naposledy zaznamenané začiatkom roku 2013. Ešte v novembri 2016 pritom inflácia dosahovala len 0,6%. Ku prvému prekvapivému zvýšeniu po vyše dvoch rokoch cenovej stagnácie došlo v decembri keď inflácia poskočila z 0,6 na 1,1%. V januári sme pritom videli ešte väčší skok na spomínaných 1,8%. Zároveň sa však treba pozrieť na rast jednotlivých položiek. Tak ako v decembri infláciu nahor ťahali totiž len ceny energií a nespracovaných potravín. Ceny energií medziročne vzrástli až o 8,1%. V decembri tento rast predstavoval 2,6%, v novembri -1,1% a začiatkom roka 2016 bol pokles dokonca -5%. Prudký medziročný nárast bol spôsobený tým, že ceny ropy začiatkom roku 2016 dosahovali svoje dlhodobé minimá, keď v januári cena ropy WTI dosahovala hodnotu okolo 30-35 USD/barel pričom vo februári dokonca klesla až pod 30. Budúci mesiac teda môžeme očakávať dokonca ešte vyšší medziročný nárast cien energií (za predpokladu, že sa súčasné ceny ropy neznížia). Okrem cien ropy ťahali infláciu opäť aj ceny nespracovaných potravín, ktoré medziročne vzrástli o 3,3%. Tomuto rastu dopomohla horšia sezóna pre farmárov. Ceny služieb medziročne vzrástli o 1,2%, čo je o 0,1 p.b. menej ako v decembri a zhruba na priemernej úrovni za posledné 2 roky. To isté platí aj pre ceny priemyselných výrobkov, ktoré s rastom o 0,5% len mierne prekonali svoje decembrové tempo 0,3%. Z hľadiska cien služieb a priemyselných výrobkov inflácia ostala na rovnakej úrovni. O tom hovorí aj ukazovateľ jadrovej inflácie (inflácie bez sezónnych zmien teda bez cien nespracovaných potravín a energií), ktorý v januári dosiahol hodnotu 0,9% čo zodpovedá priemeru za posledné 3 roky. Inflácia sa teda rýchlo priblížila k inflačnému cieľu ECB (2%), no na základe jadrovej inflácie zatiaľ o kontinuálnom raste cenovej hladiny hovoriť nemôžeme. (rb)

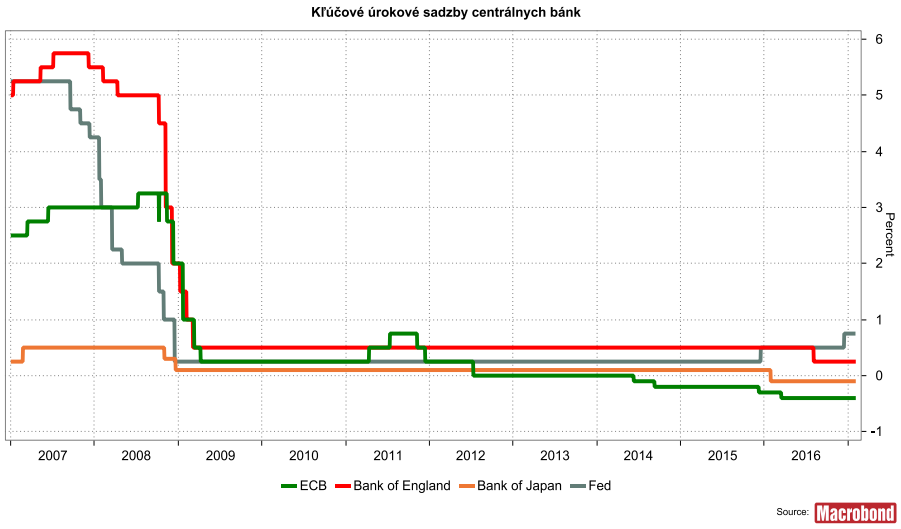
HDP v EÚ a eurozóne s takmer 2%-ným tempom rastu

Medziročný sezónne očistený nárast HDP v stálych cenách v štvrtom kvartáli 2016 dosiahol v eurozóne 1,8% a v EÚ 1,9%. V prípade oboch zoskupení išlo o rovnaké medziročné tempo rastu ako v treťom kvartáli. V eurozóne tak za rok 2016 HDP vzrástlo o 1,7%, čo je oproti roku 2015 mierne spomalenie o zhruba 0,2 p.b. V EÚ zas HDP vzrástlo za rok 2016 o 1,9%, čo je zhruba rovnaké medziročné spomalenie ako v prípade eurozóny. Rok 2016 sa pre ekonomiky eurozóny a EÚ vyznačoval väčším tempom rastu vládnych výdavkov, ale hlavne aj spotreby domácností. Spotreba domácnosti rástla v dôsledku zvyšujúcej sa zamestnanosti, čo je vidno aj na oživení maloobchodných tržieb. V niektorých krajinách stále však nezamestnanosť predstavuje problém a aj napriek lepšej globálnej ekonomickej situácii nedokázali v roku 2016 situáciu na pracovnom trhu výraznejšie zlepšiť (napr. Taliansko a Francúzsko). Na druhej strane však prišlo spomalenie zo strany investícií, ktorých tempo rastu sa spomalilo aj v hospodárstve Nemecka, Veľkej Británie a Francúzska. Klesajúce investície mohli aj napriek lacnému kapitálu negatívne ovplyvniť politické neistoty v EÚ. Z hľadiska zahraničného obchodu sme takisto videli pokles, keď tempo rastu importu prevyšovalo tempo rastu exportu. (rb)

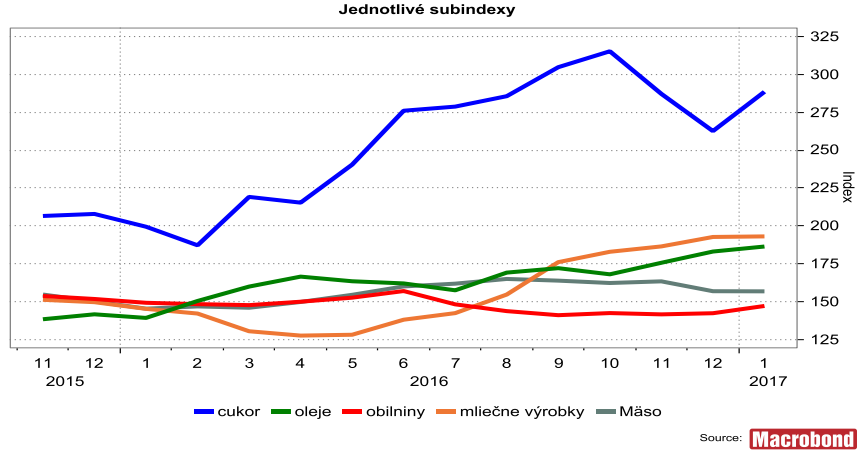
Monetárne politiky svetových ekonomík ostávajú bez zmien

Posledný januárový/prvý februárový týždeň bol týždňom stretnutia predstaviteľov troch svetových mien. Stretnutia ohľadom smerovania monetárnej politiky totiž mali Fed, Bank of Japan a aj Bank of England. Najočakávanejším bol prirodzenie výsledok stretnutia centrálnej banky Spojených štátov. Fed na svojom zasadnutí volil neutrálny slovník, keď síce vyzdvihol dobre hodnotenie vývoja ekonomiky Spojených štátov, no úrokové sadzby podľa trhových očakávaní nechal na úrovni 0,5-0,75%. Zároveň nedal ani najavo vôľu zvýšiť sadzby na najbližšom marcovom stretnutí (čo však ani nevylúčil). Veľa bude závisieť od výsledkov na trhu práce a aj od vývoja cenovej hladiny. Čo sa Bank of England týka, tá takisto nechala monetárnu politiku bez zmien. Kľúčová úroková sadzba ostala na úrovni 0,25%, ktorá sa na rekordne nízkej hladine nachádza od augusta 2016, keď sa BoE rozhodla po šoku z Brexitu stimulovať ekonomiku znížením sadzieb a nákupom aktív. V blízkej budúcnosti očakáva BoE značný nárast inflácie, pričom tento cenový nárast bude spôsobený najmä depreciáciou britskej libry a teda drahším importom zo zahraničia. V prvej polovici roku 2018 očakáva dokonca infláciu na úrovni okolo 2,8%. Bank of Japan taktiež pokračoval v predošlej monetárnej politike a ku zmene nedošlo ani pri nákupe aktív ani pri úrokovej sadzbe, ktorú BoJ ponechala na úrovni -0,1%. BoJ takisto očakáva nárast inflácie, pričom na rok 2017 predikuje nárast o 1,5% a 2%-nú hranicu by inflácia mala dosiahnuť v roku 2018. Okrem toho zlepšila BoJ predikciu vývoja Japonskej ekonomiky z 1% na 1,4%-ný rast HDP v roku 2017, čo je najmä dôvod slabšieho, export podporujúceho jenu. Januárové stretnutia predstaviteľov monetárnej politiky týchto bánk (a aj ECB) teda neprinesli žiadne novinky, a všetky čakajú na ďalší vývoj domácich a aj zahraničných ekonomík. (rb)

Index cien potravín

Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo vydáva každý mesiac zmeny svetových cien 5 potravinových komodít: obilie, oleje, mliečne výrobky, mäso a cukor. V januári dosiahol index 173,8 bodu (2002-2004 = 100). V porovnaní s minulým rokom je to iba mierny nárast cien avšak v porovnaní s rokom 2015 je to až 16% nárast. Celkový index ťahal nahor cukor, mliečne výrobky a oleje. Ceny mäsa medziročne vzrástli iba mierne, obilie zostalo v približne rovnakej cenovej úrovne. Ceny cukru stúpli preto, že sa očakáva jeho nižší export z Brazílie, Indie a Thajska. Na cenu obilia vplývali vyššie ceny pšenice v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienkach očakávaných túto sezónu ako aj znížené výsadby v USA. Vyššiu cenu kukurice spôsobil silnejší dopyt a neisté pestovateľské vyhliadky v Južnej Amerike. Cena ryže vzrástla v dôsledku opatrenia Indie znížiť jej vývoz. Cenu olejov navýšili nižšie zásoby palmového oleja a pomalého oživovania výroby v juhovýchodnej Ázii. Nárast cien mliečnych výrobkov sa vysvetľuje ako sezónne zvýšený dopyt v dôsledku zaistenia dostatočných zásob na ďalšie mesiace. Cena mäsa zostala viac menej ustálená. Rast cien hovädzieho mäsa bol kompenzovaný poklesom cien ovčieho mäsa, ale aj bravčového a kuracieho. (sd)

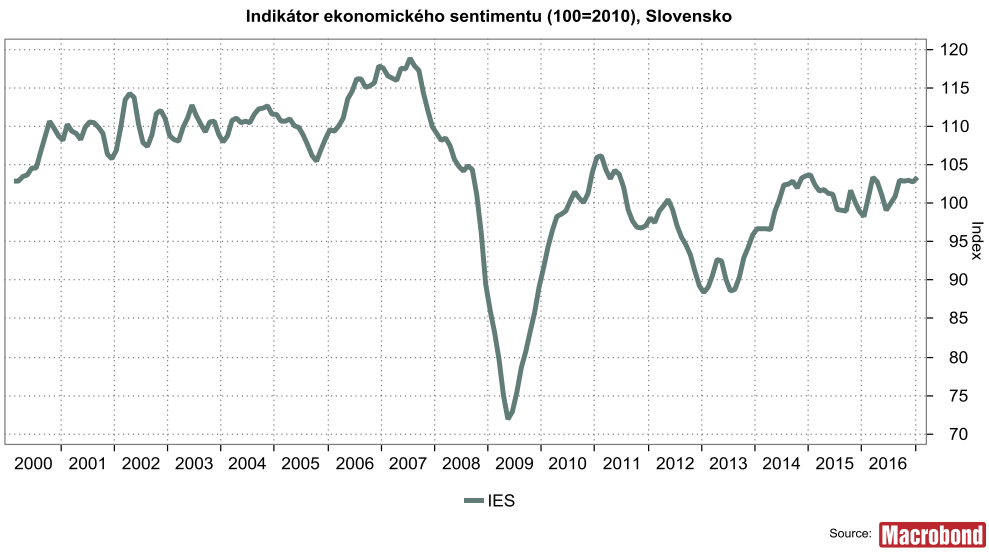
Zmena v poplatkoch pri registrácii vozidiel

Od 1.2.2017 začínajú platiť nové poplatky pri registrácii vozidiel, čo znamená zmenu výpočtu daného poplatku. Výška poplatku od februára bude závisieť nie len on výkonu auta ale od jeho veku. V praxi to znamená, že majitelia novších áut zaplatia na poplatkoch viac peňazí. Na druhej strane pri niektorých autách ostanú poplatky rovnaké alebo nižšie. Konkrétne, pri výkone auta do 80 kW ostáva poplatok rovnaký, a to 33 €. Od 80 – 176 kW sa poplatky znížia podľa jednotlivých výkonov. Zníženie bude v rozmedzí od 77 € až po 147 €. Zvýšenie pocítia hlavne majitelia väčších áut s výkonom od 176 – 254 kW. Poplatok sa im navýši taktiež v rôznej výške v rozmedzí od 203 € po 233 €. Najväčšiu položku tvoria autá s výkonom od 254 kW. Za tie budú musieť noví majitelia zaplatiť až o 903 € viac než doteraz. Keďže Európska únia sa snaží znížiť emisiu skleníkových plynov, pričom na ich výšku vo veľkom množstve vplývajú aj klasické spaľovacie motory, tak aj Slovensko ako člen EU prispieva k tomuto cieľu a udelila výnimku pri poplatkoch u niektorých typov vozidiel. Zvýhodnené sú vozidlá s alternatívnym pohonom, kde poplatok je znížený o 50 %. Poplatok bude taktiež znížený aj pri zdravotne ťažko postihnutých. Rovnako sa nová registrácia počíta podľa veku vozidla - čím novšie tým vyššia cena. Argument pre takýto vzorec je len v tom, že keď si niekto vie dovoliť nové auto tak si vie aj priplatiť. Tým sa má registrácia zvýhodniť pre staršie vozidlá. Toto opatrenie je však presne v rozpore s tým aby sa znižovala emisia, nakoľko staršie vozidlá ju majú vyššiu. (mm)

výkon (kW)	*nové poplatky (€)*	*zmena (€)*
80	*33*	*0*
80 - 176	*167 - 1 397*	*– 77 až 147*
176 - 254	*1 697 - 2 467*	*+ 203 až 233*
od 254	*2997*	*+ 903*

IES na Slovensku mierne vzrástol

Indikátor ekonomického sentimentu (IES) je ukazovateľ, ktorý je zložený z niekoľkých výsledkov z prieskumov v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a názoroch spotrebiteľov. Zobrazuje tak aktuálny stav očakávaní v ekonomike. IES na Slovensku v januári vzrástol na úroveň 103,4 bodu. Je to medzimesačný rast o 0,6 bodu a medziročný rast o 5,1 bodu. Naposledy sa výraznejšie prepadol v júni 2016 (99,1 bodu). Januárový rast je spôsobený priaznivým vývojom v priemysle a v službách. Indikátor dôvery v priemysle (9,3 bodu) zaznamenal medzimesačný rast o 4,3 bodu, čo je spôsobené očakávaným rastom produkcie a objednávok. Indikátor dôvery v službách (11,0 bodu) dosiahol medzimesačný rast o 1,0 bodu ,čo spôsobili pozitívne hodnotenia podnikateľskej situácie. Negatívne sa vyvíjajú indikátor dôvery v stavebníctve (medzimesačný pokles o 4,5 bodu), indikátor dôvery v maloobchode (medzimesačný pokles o 0,3 bodu) a indikátor spotrebiteľskej dôvery (medzimesačný pokles o 2,2 bodu) . Dôvod poklesu v stavebníctve bol vplyv nepriaznivých hodnotení očakávanej zamestnanosti. V maloobchode pokles indikátoru spôsobilo negatívne hodnotenie očakávaných podnikateľských aktivít. Posledný pokles, v spotrebiteľskej dôvere bol vyvolaný nárastom pesizimu v očakávanej hospodárskej situácií na Slovensku. Aj keď pokles indikátorov je väčší a napriek tomu IES vzrástol, je to spôsobené veľkosťou podielu jednotlivých indikátorov na celkovom indikátore ekonomického sentimentu. Indikátor dôvery v priemysle tvorí 40 %, v službách 30 %, v stavebníctve 5 %, v obchode 5 % a u spotrebiteľov 20 %. (mm)

Duálne vzdelávanie

Najnovším trendom na Slovensku v oblasti vzdelávania je duálne vzdelávanie. Je to špecifický typ učenia, v ktorom sa spája klasické vzdelávanie v škole s praxou v konkrétnej firme. To znamená, že výučba v jednotlivých spoločnostiach prebieha pod dohľadom inštruktorov a na konkrétnych pracoviskách. Firmy si tak môžu „vychovať" a vyučiť budúcich zamestnancov, pretože žiaci po škole môžu nastúpiť na trvalý pracovný pomer. Je to výhodné pre obe strany. Firmy ušetria peniaze a čas školením a zaúčaním nových pracovníkov a žiaci majú v budúcnosti isté zamestnanie. Tento spôsobom vzdelávanie vstúpil do platnosti len v roku 2015. Prví študenti teda nastúpili na tento systém v školskom roku 2015/2016 a bolo ich 422. V ďalšom školskom roku, 2016/2017 ich nastúpilo o 549 viac, čiže 922 žiakov. Je to hlavne pre žiakov stredných odborných škôl. V súvislosti so vzdelávaním a lepším prechodom zo školy do pracovného života existujú aj podporné centrá svetových spoločností. Jedno z nich je napríklad v Košiciach, s názvom podporné centrum Global Business Support (GBS), ktoré patrí spoločnosti Embraco. Tak ako aj duálne vzdelávanie, aj podporné centrá majú pripraviť študentov pre budúce zamestnanie a uľahčiť im prechod medzi školou a zamestnaním. Žiaci v tomto centre majú možnosť pracovať ako brigádnici a po škole môžu získať stále zamestnanie. Taktiež využívajú exkurzie, kedy študenti navštívia GBS a môžu si vyskúšať pracovať s rôznymi programami a databázami. (mm)

Výdavková metóda HDP

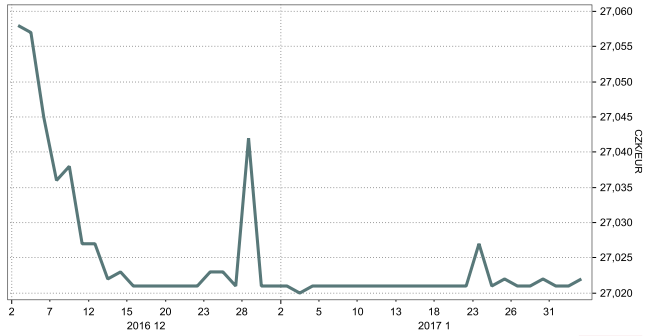
Hrubý domáci produkt je základným ukazovateľom o výkone hospodárstva danej ekonomiky. Medzi metódy výpočtu HDP patria produkčná, dôchodková a výdavková metóda. My sa podrobnejšie pozrieme na výdavkovú metódu, ktorá je pri interpretácií vývoja HDP najpoužívanejšia, keďže poskytuje najjasnejšiu predstavu o vývoji jej jednotlivých zložiek. Vzorec používaný pri tomto výpočte je **HDP=C+I+G+NX**. Prvá položka označená ako C je spotreba domácností. Tá vo väčšine ekonomík (najmä veľkých a vyspelých) tvorí najväčšiu, často nadpolovičnú väčšinu HDP. Do spotreby domácností započítavame spotrebu vo forme nákupov, výdavkov na služby alebo výdavkov na bývanie (nákup nehnuteľností sem nepatrí). Hovorí teda o domácom spotrebiteľskom dopyte, čo je najdôležitejšia zložka ekonomiky. Druhá položka I vyjadruje hrubú tvorbu kapitálu. Rozdeľuje sa na tvorbu hrubého fixného kapitálu a na zmenu stavu zásob. Tvorba hrubého fixného kapitálu v podstate predstavuje investície firiem (a aj domácností). Tvorí ju nákup fixných aktív firmami, ktoré sa v produkcií nespotrebujú do jedného roka. Patria sem však aj niektoré nákupy domácností ako nákupy nehnuteľností alebo áut. Zmena stavu zásob zas predstavuje rozdiel medzi prílevom a odlevom zásob (zásoby sa chápu ako obežné aktíva firmy). Vývoj v zmene stavu zásob však nemá jednoznačné vysvetlenie. Napríklad ich pokles môže značiť, že firmy očakávajú nižší dopyt a preto sa menej zásobovali materiálom (čo platí vo väčšine prípadov). Zároveň to však môže aj znamenať, že reálny dopyt bol väčší ako firmy očakávali a firmy pri výrobe spotrebovali viac zásob ako očakávali (čo by sa v HDP síce prejavilo ako pokles no nemuselo by pre ekonomiku byť negatívne). Ďalšou zložkou HDP je G, čo značí spotrebu verejnej vlády. Patria sem napríklad výdavky na nákup tovarov a služieb vládou alebo na platy zamestnancov verejného sektora (sociálne transfery sa nezapočítavajú). Poslednou zložkou je NX t.j. hodnota čistého exportu, ktorá sa jednoducho vypočíta ako rozdiel exportu a importu danej krajiny. (rb)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

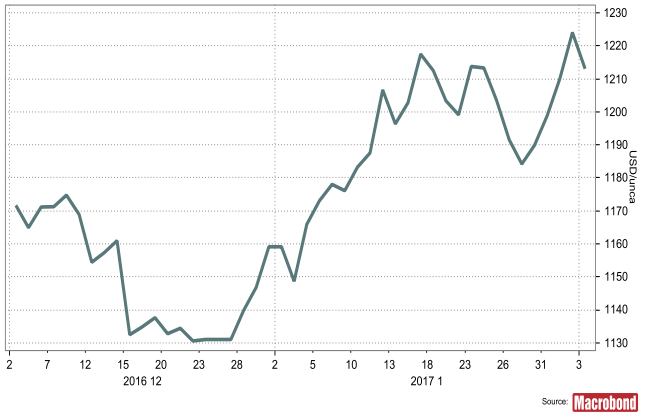
EUR/USD

EUR/CZK

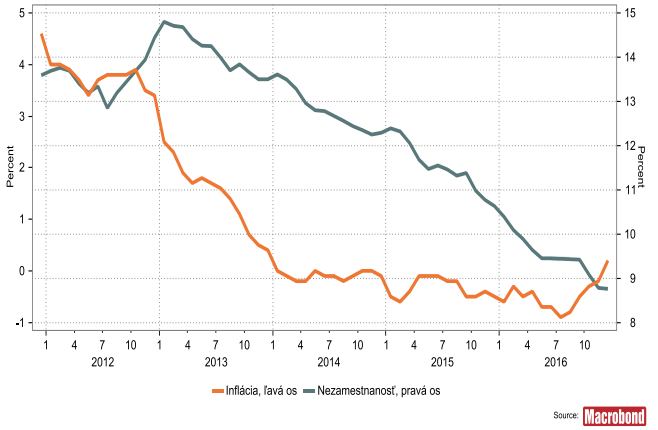
ZLATO

ROPA

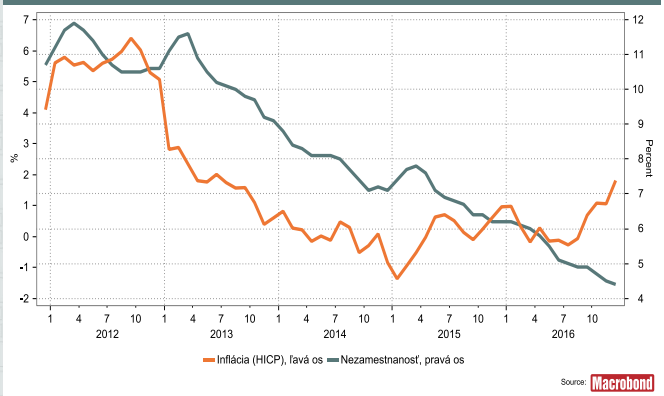
SLOVENSKO

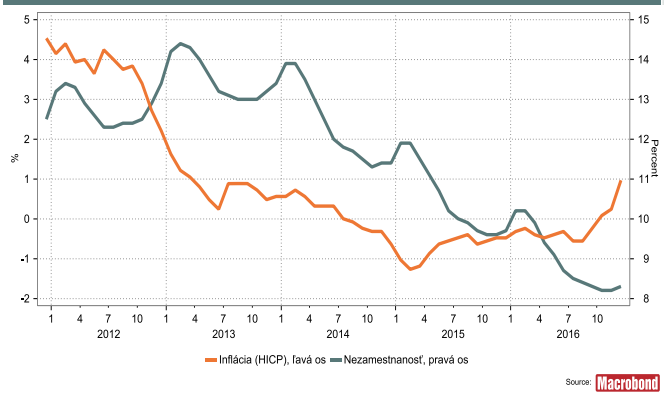
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POĽSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

→ Brnianska skupina GEEN podniká už od roku 2009 v energetike. Najnovšie plánuje postaviť elektráreň na spaľovanie biomasy v Chorvátsku, konkrétne v meste Gospić. Spaľovaním biomasy bude tak dodávať elektrinu chorvátskym občanom. Do elektrárne investuje približne 20 mil. eur. Výroba je naplánovaná až ku koncu roka 2018. Spolu s elektrárňou skupina GEEN plánuje postaviť aj linku na výrobu paliet, čím chcú využiť teplo, ktoré vznikne pri spaľovaní biomasy. (mm)

→ Eco Invest, spoločnosť slovenského podnikateľa Milana Fiľa prišla s ďalšou investíciou do najväčších slovinských papierní Paloma. Nedávno totiž kúpila 57%-ný podiel na Palome za 18,2 milióna eur. Teraz prišla s ďalšou ponukou, a to kúpu zvýšeného podielu, celkovo za Ďalších 13,62 milióna eur. Eco Invest plánuje do papierní priniesť nové investície a zvýšiť jej trhový podiel. Súčasný počet zamestnancov plánuje zvýšiť zo 700 na 900. Spoločnosť Eco Invest sa v papierenskom priemysle v súčasnosti už pohybuje a medzi jej aktíva patria napríklad slovenské papierne v Harmanci a Ružomberku. (rb)

→ Britský prevádzkovateľ Tesco plánuje kúpiť veľkoobchodnú spoločnosť Booker. Táto fúzia vyjde britské Tesco 3,7 miliardy libier (4,35 miliardy eur). Maloobchodný reťazec Tesco tak získa možnosť dodávať potraviny aj pre rôzne konkurenčné reťazce a bežné obchody. Plánovanou fúziou získa Tesco výrazne silnejšiu pozíciu na trhu. Akcionári z Bookeru neprídu o svoje akcie, ale dostanú za každú akciu 0,861 novej akcie Tesca a 0,426 libry. (mm)

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura
Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík
Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:
Nebesník Martin, Bruchánik Rudolf
Csatári Erik, Demová Simona
Medvecová Miroslava
Tirpáková Zuzana

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT